

V. JÉZUS TANÍT: A HEGYI BESZÉD

1/ Fő hangsúly: A prédikáció, mint Jézus eszköze a tanításra

Kognitív cél: A Hegyi beszéd részeinek megismertetése, mint a tanítás és az élet egybehangzása

Affektív cél: A diákok érzelmi rávezetése arra, hogy Jézus tanítása megszólít: a boldogságra vágyó emberekhez szól

Pragmatikus cél: Közös útkeresés abban, hogyan lehet a boldogság forrásával Jézussal kapcsolatunk.

Időtartam	Óra fő része	Feladat	Taneszköz, célhoz kapcsolódás, megjegyzés
2-3 perc	Órakezdés	<ul style="list-style-type: none"> Jelentés, imádság. 	
10 perc	Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<ul style="list-style-type: none"> Éneklés. Milyen imádságokat ismerünk? A <i>Brian élete</i> c. film <i>Hegyi beszéd</i>-jelenete (<i>boldogok a sajtókészítők; boldogok a heringek</i>). Milyen <i>hegyi beszédet</i> mond a szülő? Mit jelent Jézusnál? Mitől boldog az ember? Mondjunk példákat! 	<p>énekeskönyv csoportmunka filmrészlet</p> <p>táblai gyűjtőmunka</p> <p>táblai gyűjtőmunka</p>
20 perc	Ismeretek átadása, feldolgozási javaslat	<ul style="list-style-type: none"> Boldogmondások (ellentmondás-párok). Törvény újraértelmezése (régén és most). Kegyesség – imádság (kötött és szabad (Miatyánk). Aranyszabály (vö. szálka és gerenda <i>Mt 7,3</i>). Az adakozás mai formái – hogyan adakoztok? 	<p>Biblia</p> <p>Jézus törvényértelmezése és mai törvénykezések kötött és szabad imádságok gyűjtése a táblán</p> <p>Biblia</p> <p>egyéni/csoportos megbeszélés</p>
10 perc	Munkáltatás, elmélyítés	<ul style="list-style-type: none"> Fogalmak (tk. 38. old.). Miatyánk – komolyan imádkozzuk? 	<p>tankönyvhasználat</p> <p>előadás - megbeszélés</p>
1-2 perc	Házi feladat,	<ul style="list-style-type: none"> Keressünk ellentétpárokat az életünkben! Házi feladat: Miatyánk szövegének gyűjtése minél több nyelven (tudunk-e szokatlan nyelvre lefordított szövegről?). 	<p>otthoni rövid fogalmazás</p> <p>otthoni gyűjtőmunka</p>

2/ Óravázlat leírása

JAVASOLT ÉNEK

„Te csak az Istennek országát keresd” (127 – AZÉ, Dunántúli Református Egyházkerület, 2017)

Megtekinthető: https://csecsy.hu/konyvek/enekeskonyv/te_csak_az_istennek_orzagat_keresd

„Mi Atyánk, Ó kegyes...” (RÉ 484)

MOTIVÁCIÓ, RÁHANGOLÓDÁS

- A) Milyen imádságokat ismerünk? Kérjük meg a tanulókat, hogy mondjanak olyan imádságokat, amelyeket ismernek, hallottak már, rendszeresen használják – étkezés előtti/utáni imádság, reggeli/esti imádság, Miatyánk. Kérjük meg őket, hogy ha tudják, mondják el honnan ismerik, kitől hallották, illetve azt, hogy mikor szokták mondani.
- B) Nézzük meg a *Brian élete* c. film Hegyi beszéd-jelenetét (6:30-tól kezdődik) és vitassuk meg velük, hogy vajon, ha halljuk a beszédet, vajon mit értünk, mit hallunk meg belőle? https://www.youtube.com/watch?v=j3J4_7Jm27g
- C) Milyen „hegyi beszédet” mond egy szülő a gyerekének? Miben különbözik ez attól, amit Jézus mond a „Hegyi Beszéd”-ben?
- D) Mitől lehet ma boldog az ember? Mik az értékek ma? Kérdezzük meg a tanulókat, hogy ők miben látják az ember boldogságát! Írjanak egy listát maguknak, állítsák azokat sorrendbe fontosság szerint! Ezeket a végén a táblán is összegyűjthetjük! Mi kell a boldogsághoz? Pénz? Jó munka? Megbecsülés? Érdekes dolgokat mondhatnak, bár talán más az ő értékrendjük, mint a néhány évvel idősebbeké. (Könnyebben megérthetjük megismerhetjük őket, ha értékeikről beszélni tudnak és akarnak.)

ISMERETEK ÁTADÁSA, FELDOLGOZÁS

Általános tudnivalók

A diákok jó esetben már találkoztak a templomi keretek közötti istentisztelettel. Fontos azonban tudni, hogy nem minden marad meg bennük, hiszen a tanítás-rész néha száraznak hathat. Átismételhetjük az istentisztelet formai kereteit, megkérhetjük őket, hogy elevenítsék fel, mi minden hangzik el egy-egy ilyen alkalommal. Érdekes együtt végiggondolni, hogy miért a prédikáció van a református istentisztelet középpontjában (A Ige hármas formája: írott ige, testté lett ige, prédikált ige).

További fogalmak

Abbá – a szó jelentése *atyá, atyácska*. A gyermekek apjuk közvetlen megszólítása volt ez abban az időben. Egyben a legmélyebb tisztelet is, amely a bensőséges kapcsolat kifejeződése. *Kérdés: hogyan szólítom meg én a szüleimet? Milyen tisztelet-kifejezéseket használok?*

Szemet szemért, fogat fogért elv – nem a Biblia az egyedüli, amely használja ezt a kifejezést. Hamurappi törvényoszlopán is találkozunk ezzel. Ez az ún. Talio-elv (*lex talionis*)

– vagyis megtorlás törvénye). Lényege, hogy az elszenvedett sérülésért cserébe ugyanazt kell elszenvednie a sértőnek is.

Háttér-információk

Jézus tanításának kiemelt szerepe van Máté evangéliumában. 5 nagy beszédet (prédikációt) őrzött meg nekünk, melyek közül első a Hegyi Beszéd. (Továbbiak: Mt 10 – tanítványok kiküldése; 13 – Isten országáról szóló példázatok; 18 – a gyülekezeti rendről, a közösségben való együttélésről; 25 – az utolsó ítéletről) A tanítványok többször is hallották ugyanazokat a tanításokat, ezért volt lehetőség a szó szerinti megörökítésre is. Érdeemes összevetni ugyanezeket a tanításokat azzal, ahogyan Lukács írta le (aki maga nem volt sem tanítvány, sem zsidó ember), aki sorra járta az evangéliumból ismert helyszíneket, s azt írta le, amire az emberek emlékeztek. Ezért vannak olyan anyagai, amelyeket így gyűjtött össze, s amelyek nélkül szegényebbek lennének: az irgalmas samaritánus, a tékozló fiú, stb.

Olvassuk együtt a boldog- és jajmondásokat Mátétól és Lukácstól: Mt 5,1-8 és Mt 23,13-36 összehasonlítva a Lk 6,20-26. Máténál 8-8 szerepel, míg Lukácsnál 4-4. Vajon mi a jelentősége, hogy az egyik evangéliumban két külön helyen szerepel, míg a másikban együtt? S hogy az egyikben több van, mint a másikban?

A „boldogmondások hegye”: a Galileai-tengertől észak-keletre teszik ennek helyét a bibliatudósok. A bizánci egyház a 4. században emelt itt egy templomot, melyet a 7. századig használtak – ennek már csak maradványait találhatjuk meg ma. 1938-ban egy ferences-rendi templomot emeltek emellé, amely a nyolc boldogmondás nyomán nyolc támpillérrel rendelkezik.

Templom a Boldog-mondások hegyén

Forrás:

<http://izraelben.com/wp-content/uploads/2016/06/Boldogs%C3%A1gokhegyetemplom.jpg>

Forráselemzés

A Jézus által tanított Miatyánk két helyen fordul elő az evangéliumokban: Mt 6, 9kk és a Lk 11, 2kk. A Lk azonban nem adja elénk a teljes szöveget, az ún. doxológia-rész teljes egészében kimarad. A katolikus egyház Assisi Ferenc nyomán sokáig ezt a rövidebb változatot használta a záró doxológiát csak – válaszként – a gyülekezet mondta a pap imádságára válaszként. A modern-kori katolikus egyház már gyakrabban használja a Máté szerinti hosszabb változatot.

Assisi Ferenc az *Expositio in Pater Noster* (A Miatyánk kifejtése) értekezésében tovább is gondolta az imádság egyes sorainak jelentését és saját imádságos résszel egészítette ki.

Forrás: http://www.ofm.ro/miatyank_kifejtese-2007.12.26.

Érdekesség, hogy a jelenlegi pápa, I. Ferenc javaslatot tett arra, hogy át kellene fogalmazni a Miatyánk azon részét, hogy „*ne vígy minket kísértésbe*” – helyette azt használná, hogy „*ne engedj minket kísértésbe esni*”. Teszi ezt annak fényében, hogy nem Isten az, aki kísértésbe visz bennünket, hanem a Sátán. Azonban az eredeti görög nem az ő értelmezését támasztja alá, mert

a [καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν] szó szerint azt jelenti: „ne vigyél bennünket a kísértésbe”. Jézus megkísértésének története ezekkel a szavakkal kezdődik: „Akkor elvitte Jézust a Lélek a pusztába, hogy megkísértse az ördög.” Mt 4,1.

Isten megengedi, hogy bűnbe essünk. Ádám és Éva is megkísértetett. Elbuktak. Ennek vannak következményei. De nem csak az, hogy a bűnre való hajlam továbbadódik, hanem, hogy van lehetőségünk megállni a kísértésben. Ezt az utat mutatja meg nekünk Jézus. Tapasztaljuk, hogy ugyanaz a helyzet lehet kísértés vagy próba is. Attól függ, hogy az adott helyzetben mire, KIRE nézünk. Bízgatás lehet, hogy maga Jézus a pusztában tudott válaszolni a Sátánnak. Egyszerűen a bibliai szavakat idézte, s akkor békén hagyta őt a Sátán. Ezért Jakab levele ezekkel a bátorító mondatokkal kezdődik: Jak 1,2-18 versek.

Pál az 1Kor 10,13-ban megerősíti, hogy csak olyan és csak akkora kísértés érhet minket, amely próbára tesz ugyan, de amelyet el tudunk viselni, melyhez kapunk erőt is, hogy megálljunk benne. Nagy ígéret, hogy még meg is erősödhetünk általa.

JAVASOLT ARANYMONDÁS, MEMORITER:

„Amit akartok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük...”
Mt 7, 12

RÖGZÍTÉS, ELMÉLYÍTÉS, HÁZI FELADAT:

- A) Beszéljük át a TK/38. oldalán található fogalmakat! Hol találkozunk ezekkel? Keressünk példát az Ószövetségben!
- B) Olvastassuk fel a következő Miatyánk-feldolgozás szöveget. Beszélgessünk erről!

Forrás: <http://www.nemokap.hu/ir/nezav.htm>

- C) Keressünk Miatyánk-szövegeket más nyelveken! Érdemes egzotikus nyelveken is keresni, vagy rákeresni az „eredeti arám” változatra, hiszen a Bibliát több mint 3000 nyelvre fordították már le! Készítsünk táblázatot, ahol egymás mellé kiírjuk az Úri ima mondatait Nézzünk utána a kiejtésnek, s próbáljuk elolvasni is!
- D) Házi feladatként mindenkit olvassa el egyszer egyben a Hegyi Beszédet. Majd próbálja meg leírni milyen fontos témákat érint Jézus? Ma is ugyan ezek a legfőbb élet-témák? Miről kellene ma Jézusnak prédikálni? Vajon hogyan tenné ezt?